

LETO XII.

ZVEZER 19.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1912
CIRILOVA TISKARNA.

	Stran		Stran
Pouk.		Sv. Rupert v Slov. goricah	302
Evharistični kongres in mladina	289	Sevnica ob Savi	302
Zabava:		Društveni glasnik:	
Začarana palica	293	Sv. Magdalena v Mariboru	302
Lastovkam v slovo	293	Središče	303
Prva velika loterija »Slov. Straže«	293	Trbovlje	303
		Dunaj	304
Slava velikim možem	294	Listnica uredništva:	
Razgled po svetu.	295	Radi Slomšekove številke se nam je na-	
Orli:		bralo mnogo gradiva, tako da pri najbolj- volji ne moremo priobčiti vsega kot žele do- pisniki. Počasi pride na vrsto vse, kar je po- rabno. Radi pesmi in leposlovnih prispevkov naj se nam oprostí, če ne dajemo v listnici odgovora. Dovedlo bi nas to predaleč. Kar je dobrega, pride, drugo pa gre v urednikov koš. Naj pa to nikogar ne splaši: vsak začetek je težak. Glede slik sporočamo, da bomo odslej priobčili le one, za katere se nam povrne stroške za klišeje. Stroški za enostransko sliko znašajo približno 10 kron. Vse dopisnike pro- simo, naj bodo pri svojih poročilih kratki; zlasti velja to za društvena poročila. Pozdrav vsem!	
Orli — fantje od fare	297		
Šmarje na Vipavskem	299		
Slomšekova proslava:			
Slovenska Bistrica	300		
Št. Jur ob juž. žel.	300		
Sv. Miklavž pri Rimskih toplicah	301		
Zreče	301		
Ljutomer	301		

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K.
na pol leta 1 K, na četrt leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo
je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva
28. septembra 1912.

Zavod sv. Marte v Trstu

ulica S. Francesco št. 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje za službe.
Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in
jih vodi v zavod. Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza »Marijin dom«.

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

Pouk.

Evharistični kongres in mladina.

Nekaj posebnega, nekaj veličastnega, nekaj nepopisnega so bili dnevi evharističnega kongresa od 12.—15. septembra na Dunaju. Ne bomo popisovali natanko poteka teh velikih dni, temveč opozoriti hočemo samo na nekatere dogodke, iz katerih se zlasti naša mladina lahko veliko nauči.

Svobodomiselci radi trdijo, da med izobraženim svetom ni pajti človeka, ki bi veroval v nauke katoliške cerkve. Zlasti mladini radi pripovedujejo, kako je globoka vernost znak zaostalosti in kako je brezverje nekaj modernega, s čimur se ponaša vsak, ki se prišteva med naprednejše ljudi. Te zlobne svobodomiselne neresnice so dnevi evharističnega kongresa sijajno pobili. Na tisoče in tisoče se je v teh dneh zbralo na Dunaju ljudstva iz najrazličnejših krajev in najrazličnejših krogov, in vsi so javno priznali vero v Kristusa-Boga, skritega pod podobo hostije. Plemiči s staroslavnimi imeni, učenjaki svetovnega slovesa, znani politiki, vodilne osebnosti v vseh strokah raznobojnega življenja, da, sivolasi vladar s celo svojo vladarsko hišo, vsi so pokazali svoje globoko versko prepričanje. Če niso nastopili kot govorniki, so se udeleževali svečanih zborovanj in raznih cerkvenih slovesnosti, pristopili so k mizi Gospodovi, pristostvovali so kljub silnemu nalive veličastni procesiji z Najsvetejšim, z eno besedo: pred celim svetom so se v globoki vernosti poklonili svojemu Bogu. Vse to nam priča, da katoliška vera ni znak zabitosti in zaostalosti, ampak nasprotno nekaj, s čimur se ponašajo najodličnejši možje. Ni se treba sramovati človeku, da je katolik, ampak ponosen in vesel je lahko vsak, ki mu je

dana ta milost. V najboljši, v najplemenitejši družbi se nahaja, kdor je katolik.

Mnogokje na deželi, zlasti po naših nemškutarskih gnezdih, se nahajajo ljudje, ki z nekakim pomilovalnim nasmehom motrijo v nedeljo ljudi, ki hitijo v cerkev. Zuprav izzivajočim namenom gre marsikje kak zagrizen liberalec ali prismojen nemškutar v nedeljo v krčmo, ko gredo drugi k maši. In najdejo se ljudje, ki smatrajo, da je to gosposko, da je to junaško. Le prepogosto se najde mladeniča, ki samo iz tega krivega uverjenja začne zanemarljati službo božjo in izostajati iz cerkve. Kako nespametno, kako kratkovidno. Najboljši, najplemenitejši zastopniki vseh narodov so se v dnevih kongresa zbrali na Dunaju in so se pobožno udeleževali cerkvenih prireditev. In prebivalci Dunaja, tega velikega svetovnega mesta, se niso nad tem nič spodtikali, ampak so celo sami pripomogli, da se je obnesel kongres kar najveličastnejše. Dunajski župan dr. Neumayr je javno prejel sv. obhajilo, in od teže let upognjeni cesar je tudi s celim dvorom pristopil k mizi Gospodovi. Če boste še kedaj videli koga, ki bo preziral naše ljudi radi njihove vere, ne pustite se spraviti iz ravnotežja, ampak pokažite mu na evharistične dneve, ko je bilo zbranega na Dunaju toliko izobraženstva iz celega sveta, ko so najodličnejši možje, možje, ki zapovedujejo svetovnim mestom, ki gospodarijo nad narodi, izpričali svojo živo vero. In če mu ti vzgledi ne bodo zadostovali, pomilujte ga vi, ker vedite: kogar Bog sovraži, tega vdari s slepoto.

Zgodi se tudi, da vstane kjerkoli kak svobodomiselni prerok, ki ošabno dopoveduje, da je vera samo za žen-

ske. Povejte takemu opravljevcu samo to, da je v evharistični procesiji v kljub silnemu dežju stopalo nad 80.000 mož in mladeničev iz vseh delov sveta, in tisoči, ki so prisostvovali temu najpomembnejšemu dogodku evharističnih dni, so nešteti.

Naši nasprotniki, bodisi nemškutarskega, bodisi liberalnega kova, radi širijo svoje pogubne nauke z zasmehtovanjem in blatenjem duhovščine. Duhovnike posebno radi nekateri slikajo kot povzročitelje vsega hudega in zlega. Evharistični dnevi na Dunaju so pa pokazali, da v najvišjih krogih visoko cenijo duhovščino, ki je za blagor narodov gotovo najbolj vnet stan. Visoki cerkveni dostojanstveniki so bili v dneh, ko so bivali na Dunaju, gostje nadvojvod in odličnih plemenitašev, papežev odposlanec kardinal van Rossum je bil pa gost našega cesarja, ki mu je izkazoval najvišje časti. Zlasti

mladini naj bodo ti visoki vzgledi v vspodbudo, da spoštuje svoje duševne pastirje.

H koncu še nekaj! Med slovenski miudeleženci, ki jih je bilo okrog 4000 na Dunaju, so vzbujali največ pozornosti naši Orli, katerih je bilo čez 200. Vse je občudovalo naše vrle in postavne fante, ki so se povsod vedli vzgledno in so nastopili tudi pri veliki procesiji skupno. Fotografii so jih velikokrat fotografirali in vse je radovedno poizvedovalo, od kod in kaj so ti korajžni mladeniči. Tako so nesli naši Orli slovensko ime s častjo med tujce in so razširili sloves našega imena, dobro ime slovenskega fantamed najrazličnejše velike narode. Hvala jim za to. Slovenskim fantom pa naj vlije to novega navdušenja za našo orlovsko misel. Še bolj kakor dozdaj, naj velja v bodoče načelo: vsak pravi, pošteni slovenski fant bodi Orel!

Zabava.

Začarana palica.

Povest, poljski spisal Valerij Lozinski.
(Poslovenil Podravski.)

Dolgo bi bilo treba hoditi po svetu, predno bi človek v eni vasi našel dva človeka, katerih usoda bi se tako vjemala v življenju kakor usoda Lovreta Surma in Jarnejca Kvičala.

Oba sta bila rojena v enem letu, oba sta se v enem letu oženila in vze-la vsak svojo sestro, oba obenem izgubila stariše in prevzela gospodarstvo.

Pa tudi njuni kmetiji nista bili kar si bodi; posestvi sta bili enaki županovemu, vrtovi in stavbe kakor na grajski pristavi; pa tudi živine vse polno.

Niso se tudi čudili ljudje, da se jima je tako množilo premoženje. Ona pa, zroča na to, sta rekla drug drugemu:

„Svaka sva in ob enem času ter z enakim številom živine sva začela gospodariti. Pobrlniva se za to, da po-

kaževa ljudem, kateri od naju je boljši gospodar.“

„Tako!“ zakliče Jarnej Kvičala, „poskusiva, gospodariva, in čez eno leto ali dve leti seštejeva, kateri od naju si je več prihranil in katerega je Bog bolj blagoslovil.“

„Velja“, odvrne Lovro Surma, „oba se poprimiva kolikor moreva in pre-pričava se vzajemno.“

In kakor sta rekla, tako sta tudi storila. Poprijela sta se oba gospodarstva, eden je hotel prekositi drugega.

In kar čuditi se je bilo, tako se je Jarnej Kvičala poprijel dela. Predno se je zdanilo na daljnem nebu, je bil že na nogah in pri delu, kjer je bil potreben. Imel je tri hlapce, toda nobeden ga ni dosegel pri delu, da celo vsi trije niso doprinesli toliko kakor on sam, dasiravno je bil gospodar.

Pri mlatvi hlapci še ene kopice niso omlatili, ko je bil on že z drugo-gotov; na polju, naj si je imel tudi 20 žanjcev, je bil sam gotovo daleč spre-

daj, kakor da bi ga 20 nadzornikov priganjalo z ognjenimi biči.

In kakor pri mlatvi ter pri žetvi, tako je bilo pri vsem, pri košnji, pri sejanju, oranju in vsem drugem.

In ni bilo dosti niti tega, da se je trudil in delal, še celo od ust si je pritrgal, samo da je mogel vtakniti več v gospodarstvo in si prihraniti.

In evo čudež nad čudeži. Ali mu je bilo začarano, ali kako drugače narajeno, dasiravno je delal težko kakor vol, dasiravno je hiral in hranil ter si niti v nedeljo ni dal počitka niti si privoščil kake zabave, vendar mu gospodarstvo ni šlo gladko izpod rok. Ne le samo, da ničesar ni pridobil, marveč sosedje so jeli celo šepetati, da mu je gospodarstvo jelo pojemati. On žanje, mlati, veje, seje, zvaža skupaj, toda v škodnju ni bilo polno, v jedilni shrambi ni bilo izobilja, maši krmo v živino, kar je je moglo va-njo, a žal! Voli so mu shujšali in konji kazali rebra kakor židovski rebeželi.

„Kaj je temu vzrok?“ so povpraševali ljudje.

„Kakšen zlod tiči v tem?“ tarna Jarnej Kvičala.

Vse drugače pa se je godilo Lovretu Surmi. „Fin, fin, gospod!“ kakor pravi stari organist, pri njem stoge in kopice prekašajo celo topole, v shrambi za jedi niti muha ne najde prostora, goveda, konji, svinje, vse je bilo lepo rejeno, da je bilo veselje.

A vendar se Lovro Surma niti za polovico toliko ni trudil, niti delal, kakor poštenei Jarnej Kvičala. Imel je tudi tri hlapce, toda še na misel mu ni prišlo, prekašati jih pri delu; najemal je tudi po 20 žanjcev, toda za noben denar se ni hotel zakaditi naprej. Resnica je, da ni bil len, da ni spal ob belem dnevu, da je pogostoma jemal sam vse v roke, vsekakor pa se ni presilil, ni napenjal svojih moči, marveč delal kot pravi gospodar, katere mu ničesar ne manjka. A pri tem tudi ni skoparil in si odtegoval od ust, marveč si privoščil vsega ter se na pirhe s sirom in smetano privadil tako, da se niti ni oblizal po obedu.

A od kod prihaja ta čudež, da se godi njemu za toliko bolje, za kolikor slabeje se godi Jarneju?

Črez dve leti svojega gospodarstva sta se sešla nekega nedeljskega popoldne.

Revni Jarnej je bil ves sključen od težkega dela, shujšal je kakor treska ter bil videti za 10 let starejši, nego je bil v resnici.

Nasprotno, kako prijetno pa je bilo pogledati Lovreta Surma!

Lice je imel okroglo in napeto kakor velikonočna pisanka, lepo izživan in z zlatimi žreblji obit pas je tudi imel kaj objemati. Kratko rečeno: Lovro Surma je izgledal kakor premožen župan, ki ne le da ima sam vsega dovolj, temveč ima še druge s čem podpirati.

Jarnej Kvičala mu torej de:

„Vidim, moj Lovro, da si me v vsem prekosil; toda jezi se ali ne, povem ti vendar odkritosrčno, da se mi dozdeva tvoja sreča in uspeh nekoliko sumljiv.“

„Kako sumljiv?“ zakliče Lovro. „Saj Boga vendar nisem podkupil, niti nisem zapisal duše zlodju.“

Jarnej mu odvrne nato:

„Tega niti ne rečem, toda vsekakor se mi zdi, da moraš poznati neko tajno sredstvo, kako priti do bogastva, ne da bi se posebno trudil, kajti poglej samo moje roke, od samega dela se mi hoče meso ločiti od kosti, kretam se, drvim, hitim sem in tje na vso moč, odtegujem si od ust, krajšam si spanje, a vendar ne morem dospeti k blagostanju.“

Lovro Surma se glasno nasmeji, nato se globoko zamisli, končno pa se oglasi:

„Zares ti nekoliko pritrdim. Delam manj težko kakor ti, a hivala Bogu, gospodarstvo mi uspeva in raste. Je že takšna moja sreča.“

Jarnej Kvičala samo mahne z roko.

„Aj, ne tvoja, ne tvoja, marveč nekakšna tajna sredstva odkod imaš?“

Lovro se popraska za ušesom ter se znovič globoko zamisli, nato poki-

ma z glavo in z nasmehom reče svojemu tovarišu:

„Nu, ker le tako hočeš, pa ti priznam odkritosrečno vse. Imam zares takšno sredstvo.“

Jarnež se prime z obema rokama za glavo ter jame prositi in rotiti Lovreta, naj mu pove, odkod je vzel to sredstvo in kaj je pravzaprav?

Lovro ga pokliče na stran, mu pokaže svojo navadno palico iz višnjevega lesa in reče z zamolklim glasom:

„Evo, vidiš brate, ta palica je začarana.“

Jarnež je odskočil za korak, tako se je prestrašil, nato pa je vprl svoje izbuljene oči v Lovreta in njegovo skrivnostno palico.

Lovro pa nadaljuje:

„Evo, vidiš! Namesto da bi, kakor ti, delal z dpinarji na enem mestu, izpuščajoč izpred oči drugo gospodarstvo, moram jaz s to svojo palico prehoditi zarana in zvečer vse kote na vrtu in hlevu, obiskati škedenj, shrambo za živež, moram ž njo pogledati povsod, kjer se kaj dela na polju in ona mi prinaša takšno srečo.“

Jarnež se približa tej čudni palici in jo jame ogledovati od vseh strani. „In ničesar več; samo to ti je treba učiniti s svojo palico?“ zakliče.

„Niti za las več“, odvrne Lovro.

„A duši to ne prinaša škode?“ vpraša Jarnež dalje.

Lovro škomizne z ramami.

„Ali mar ne vidiš, da jaz hodim s palico v cerkev ter grem celo večkrat ž njo k izpovedi?“

Jarnež ga torej jame izpraševati, kako je prišel do te čudne palice.

Lovro mu odvrne:

„Jaz ti na noben način ne morem povedati, toda da boš videl, kako sem odkritosrčen proti tebi, ti jo posodim za eno leto in sam se prepričaš o čudoviti njeni moči.“

Le malo je manjkalo, da Jarnež ni skočil iz kože od veselja ter ni mogel dovolj nahvaliti prijatelja. Takoj drugi dan je sklenil, kakor mu je naročil Lovro, obhoditi vse kote svojega go-

spodarstva in vse delo na polju z začarano palico.

Ob svitu bi imel iti s plugom na polje, toda najpoprej je še šel v hlev. In kaj vidi! Evo, krave so bile slabo privezane, le malo je manjkalo, da niso pobodle druga drugo, pastir pa je spal čim najboljše, kajti vedel je, da gospodar odide zarana na polje in niti ne pogleda v hlev. Toda to pot se je zmotil ter je dobil z začarano palico po hrbtu in je moral takoj pognati živino na pašo.

Jarnež je šel med tem v škedenj; pa je videl, da vse gosi, kokoši, race in nekoliko svinj razgreba in žre pšenico, da je bilo veselje. Gospodar se znovič razsrdi in sedaj zapazi prvič, da je v škedenj narejena tako velika luknja, skozi katero so hodile svinje in kokoši in mu tako delale škodo. Sklenil je takoj, zadelati luknjo, radi česar je krenil mimo shrambe za živež. Tu ga zopet pograbi huda jeza. Videl je, da se je v eni steni odmaknila deska in hlapec Grel je cel žakelj žita odnašal na hrbtu. Komaj je tega vjel in kaznoval kakor je zaslužil, kar vidi, da je drugi hlapec Jakob, namesto da bi vsul konjem krmo v jasli, jo vsipal v veliko vrečo ter odšel ž njo k židu.

Revnemu Jarnežu ni preostajalo nič drugega, kakor zapoditi hlapec takoj na vse štiri vetrove in zapovedati, naj se urno popravi steno v jedilni shrambi.

Nato odide čim poprej na polje, kjer bi imel sejati žito tretji hlapec in tu najde, da je namesto dveh vreč vsejal samo eno vrečo zrnja, drugo pa je prodal mimo idočemu židu.

Jarnež si je pulil lase iz glave.

„Tako se je godilo vedno, jaz pa si ničesar nisem domislil. O čudna palica!“

Dobivši nazaj vkradeno vrečo, zaseje še ostalo žito in steče k delavcem, ki so kopali krompir.

Priđe tjekaj ter vidi, da so spali vsi kakor ubiti.

In Jarnež zakliče znovič: „O čudovita palica!“

V resnici je bila to čudna palica, kajti ni še minulo leto, kar je nastal nov red na Jarnejevem gospodarstvu in vse se je temeljito popravilo. Skedenj se je napolnil, tako tudi sliramba za živež, goveda in konji se niso več skrivali pred Lovrovimi, da, celo sam Jarnej se je pomladil in se zrežil.

Se-le čez eno leto mu reče iznajdljivi Lovro:

„Vidiš, brate, da je večjega pomena nadzorovanje, skrb in pozorno oko gospodarjevo, nego najtežje delo od njegove strani. Bolje se godi premoženemu gospodarju, ako si sam vse ogleda in vso stvar dobro vođi, nego ako bi se kot slepec poprijel dela in se za ostalo ne zmenil. Naj ne pase lenobe ter sam na to in drugo položi roko, toda nadzorovanje, čuječnost, to je temelj!“

In povedal mu je takoj, da se tej palici niti ni sanjalo, da bi bila začarana, kajti bila je zgolj navadna palica, kakor vsaka druga, in Lovro mu je to rekel samo nalašč, da bi ga tem lažje prepričal o vsem.

Dasiravno je sedaj Jarnej izvedel, da posojena palica ni začarana, je vendar-le prosil Lovreta, naj mu jo pusti za spomin, in shranil jo je do svoje smrti ter pridno rabil. In godilo se je dobro obema.

Lastovkam v slovo.

Lastavice kril lahkotnih
Dvigajo se v zrak visok,
Že jih vleče skrivna želja
Tja za ocean širok.

»Kaj pač čaka tam za morjem
Sred širokih vas livad?
Radosti, veselja — malo —
Čaka le vas tužni jad!

Mar pri nas bi tu ostale
Kjer ste bivale dozdej!
Se ne zdi vam naša zemlja
Lepša, kakor kje kedaj?

Toda urno le hitite
Kamor vleče vas srce!
Večkrat tudi v daljnem svetu
Moje misli so želje!«

Prva velika loterija „Slovenske Straže“.

Na Štajerskem se prodajajo srečke efektne loterije Slovenske Straže v podporo revnim otrokom v sledečih krajih:

- Luščekka vas, p. Poljane: Anton Knaflič, trgovec.
- Maribor: Tiskarna sv. Cirila.
- Sv. Jurij v Slov. goricah: Josip Bauman, trgovec.
- Št. Rupert v Slov. goricah: Janez Lorber, trgovec.
- Št. Lenart v Slov. goricah: Anton Zemljich, trgovec.
- Rečica v Savinjski dolini: Anton Turnšek, trgovec.
- Sevnica ob Savi: Karl Cimperšek, trgovec.
- Slov. Bistrica: A. Pinter, trgovec.
- Sv. Jurij ob Ščavnici: Matija Kavčič, trgovec.
- Celje: Goričar in Leskošek.

- Sv. Peter na Međvedovem selu: Marija Otorepec.
- Brežice: Ivan Vidmar, trgovec.
- Celje, Ring 2: Anton Kocuvan trgovec.
- Rečica v Sav. dolini: Kmetijsko društvo.
- Sv. Kunigunda, p. Žreče: Trgovina Hran. in posojilnice.
- Oslušovec, p. Vel. Nedelja: Franc Lah, trgovec.
- Št. Vidnađ Valdekom, p. Misljinje: Karl Repolusk, trgovec.
- Sv. Ema, p. Pristova: Kmetijsko društvo.
- Gomilsko: Cilka Košmelj, trgovka.
- Sv. Tomaž pri Ormožu: I. N. Kegl, trg.
- Sv. Andraž, p. Velenje: Anton Čobal, trgovec.
- Male Dole, p. Vojnik: Gašper Spes, trafika.

Sevnica ob Savi: Janez Senica, trgovec.

Polzela, Savinjska dolina: I. Bernard, trgovec.

Luče pri Ljubnem: Kmetško konsumno društvo.

Mestinje, p. Šmarje pri Jelšah: Anton Fidler, trgovec.

Braslovče: Zofija Šketa, prodajalka.

Bočna: Štiglic Franc, trgovec.

Prijatelji uboge slovenske obmejne mladine, pridno kupujte srečke! Vsak naj vzame več srečk. Kjer se ne prodajajo orečke, naj jih eden za več skupaj naroči v pisarni Slovenske Straže v Ljubljani. Uljudno prosimo, da sporočite Slovenski Straži še nadaljne naslove trgovcev, ki bi bili pripravljeni prodajati srečke.

Vsi na delo za ubogo slovensko mladino, da nam je ne ugrabi tujec!

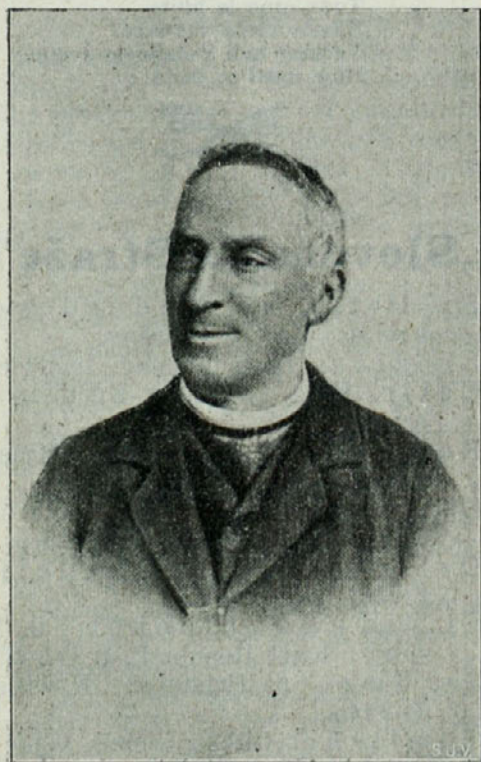
Slava velikim možem.

Zadnja številka „Našega Doma“ je bila posvečena enemu naših največjih mož, velikemu rodoljubi in probuditelju Slovenije, nepozabnemu škofu Slom-

„Hvalimo sloveče može... Njihovo ime naj živi od roda do roda“, tako nas opominja sv. pismo. Slomšeka ni več, a v vernih srcih potomcev naj živi na veke njegovo ime!

Ni moj namen, pisati danes kaj več o Slomšekcu. Ne. Danes želim postaviti skromen spomenik drugemu odličnemu možu, ki je bival svoje dni v Slomšekovi bližini, ter si pridobil nevenljivih zaslug ne samo za domači kraj, ampak v mnogih slovenskih župnijah, kjer je služboval. Ta mož je — profesor, zlatomašnik in župnik v poklju, preč. g. Matija Šinko, ki je dočkal izvanredno milost: dne 22. septembra t. l. je obhajal 60letnico svojega mašništva ali biserno sv. mašo.

Č. g. Matija Šinko je bil rojen dne 10. septembra 1829. v Središču. Ker je kazal posebno bistroumnost, poslali so ga v Varaždin v latinske šole, kjer je 6razrečno gimnazijo izvršil z odliko. Modroslovje je študiral v Zagrebu, bogoslovje pa v Gradcu ter bil dne 20. septembra 1852. posvečen v mašnika. Dne 6. novembra je nastopil prvo kaplansko službo pri Sv. Lovrencu v Puščavi. Od tod so ga dne 13. novembra 1854. poklicali za adjunkta in učnega prefekta v bogoslovno sementišče v Gradec. Ker ni prijal mestni zrak njegovemu zdravju, so ga poslali dne 8. novembra 1858 za kaplana k Sv. Lenartu v Slov. goricah. Pa že koncem septembra 1859. mu je vladika A. M. Slomšek izročil profesuro

Matija Šinko, bisernik.

Šeku. Letos ob 50letnici njegove smrti menda ni župnije, kjer bi se ga ne spominjali s kako slavnostjo, prirejeno v njegov spomin.

pravoslovja na novoustanovljenem bogoslovju v Mariboru. Profesorsko službo je izvrševal zelo vestno. Bogoslovci so ga spoštovali in ljubili ter mu ostali vdani in hvaležni tudi tedaj, ko je že bogoslovje zapustil. Pri svojih učencih si je zagotovil blag spomin. Dne 28. februarja 1875. je postal župnik v Ljutomeru, kjer je bil goreč pridigar, vnet spovednik ter v vseh službenih poslih vreden in natančen. Popravil je župnijsko cerkev, olupal s slikami notranjščino, prenovil župnišče in izboljšal gospodarstvo. Leta 1880 je stopil v začasni pokoj, čez 3 leta, to je 21. januarja 1883. pa je zopet prevzel župnijo Gornja Sv. Kungota. Koncem septembra 1893. je stopil v stalen pokoj, katerega na svojem rojstnem domu vživa z zavestjo, da se je mnogo trudil v čast Bogu in domovini. Kot vpokojeni župnik je večkrat pomagal v domači župniji v dušnem pastirstvu in zahajal v šolo več let.

Leta 1902. je obhajal zlato sv. mašo v kapeli žalostne Matere v Središču. — Ko se je začelo pripravljanje za poveljevanje župne cerkve sv. Duha je č. g. Šinko največ pripomogel. Leta

1908. je kupil tri nove zvonove, leta 1909. pa dal poslikati s svojim rojakom č. g. Pintaričem novo popravljeno cerkev.

Ko je zavel po Štajerskem liberalni duh, ki je privijal tudi v naš trg, postavili smo se odločno v bran ter si ustanovili razna mladinska društva, katerim stoji odločno ob strani in jih blagodušno podpira č. g. jubilan.

Tako je prišel lep in imeniten dan njegovega življenja, 60letnica njegovega mašništva, pač redka slavnost. Radi tega dne bi pač rada dostojno počastila naša mladina svojega dobrotnika. Pa kako, kaj naj mu podarimo? Nič drugega mu ne more dati naša mladina, le eno cvetko mu podari, in ta cvetlica je hvaležnost, ki jo hočemo vedno gojiti v svojem srcu. V znak te hvaležnosti in udanosti mu postavimo ta majhen spomenik v svojem mladinskem glasilu.

Svojemu dobrotniku in rodoljubu k njegovi izredni slavnosti najiskreneje častitke! Ohrani naj Te Bog še mnogo leta! Živel visoki jubilan!

Udana mladina.

Razgled po svetu.

Notranja politika. Od takrat, ko smo zadnjikrat pisali razgled po svetu, se je v naši notranji politiki pričelo živalnejše gibanje. Dnevi političnih počitnic so za nami in politiki so zopet bolj ali manj uspešno na delu, da predejo nit usode za razne narode. Za nas Slovence najvažnejše kar se je zgodilo v zadnjem času, je ustanovitev hrvaško-slovenskega izvršilnega odbora. Dne 18. in 19. septembra so bili zbrani v Opatiji na obali sinje Adrije zastopniki vseh slovenskih dežel in zastopniki Stranke prava iz vseh hrvaških dežel. Po dvanajstih posvetovanjih so sklenili ustanoviti skupno organizacijo, osnovati skupni izvršilni odbor, ki bo določal postopanje Hrvatov in Slovencev v važnih vprašanjih. Ta sklep naših zastopnikov — štajer-

sko deželo so zastopali v Opatiji dr. Korošec, dr. Hohnjec in dr. Benkovič, Koroško dr. Breje — pomenja prvi dejanski korak k zbližanju Slovencev in Hrvatov. Dal Bog, da bi rodil obilo sadov, da bi bil letos v Slomškovem letu prvi korak k osnovitvi velike hrvaško-slovenske domovine. — Na severu naše monarhije, na Češkem in v Galiciji, se med tamošnjimi narodi vrše neprestano pogajanja, da bi se dosegel sporazum za mirno skupno življenje. Češko-nemška sprava je bila že večkrat prav blizu vresničenja, toda v zadnjem trenutku so se vsakokrat pojavile nove zapreke in konec pogajanj je bil odgojen. Sedaj pogajanja zopet mirujejo. V oktobru se bodo nadaljevala. Poljsko-rusinska sprava je še veliko dalje v negotovi bodočnosti. Razdor

v poljskem taboru, v katerem se bje srdit boj med demokratizmom in konservativizmom, onemogočuje vsak sporazum. — Od zadnjih dni septembra sem zboruje nekaj deželnih zborov, med njimi koroški. Glasovi o štajerskem dež. zboru so potihnili. — V Gradcu so se vršile občinske volitve, pri katerih so v III. razredu zmagali socialni demokrati nad združenimi nemškimi strankami. Boj je bil zelo vroč. V kratkem, najbrže v novembru, se vrše občinske volitve v Mariboru in v Studencih pri Mariboru. — **Z u n a n j a p o l i t i k a.** V zadnjih dneh je pri nas v Avstriji v prvi vrsti zunanja politika na dnevnem redu. Imamo delegacijsko zasedanje, zato je bolj kot drugokrat obrnjen naš pogled na zunaj. Dne 24. septembra je sprejel delegacije cesar in jim je prebral prestolni govor. V njem omenja cesar prijateljske odnose, ki nas vežejo z raznimi državami, a tudi vojno nevarnost, ki grozi na Balkanu. Drugi dan je govoril v delegacijah naš zunanji minister grof Berchtold. V svojem govoru se je bavil skoro samo z balkanskimi razmerami in je v temnih barvah slikal položaj. Povdarjal je, da se na Balkanu „neprestano bliska“ in da moremo mi gledati brez strahu v bodočnost samo, če imamo močno armado. Delegacije bodo zborovale še precej dolgo v oktobru. Državni zbor se snide najbrže še-le v začetku novembra. — **N a O g r s k e m** je zopet zaplulo viharo politično življenje. Še so nam vsem dobro v spominu kravali in viharji prizori, ki so se odigrali v ogrski zbornici letos v maju in juniju, ko je grof Tisza s policijo in vojaštvom ukrotil opozicionalne poslance, in že so se taki prizori ponovili. Okoli srede septembra je imela ogrska zbornica par sej, in v teh je prišlo zopet do nepopisnih škandalov. Grof Tisza je dal zopet iztirati s silo opozicionalne poslance. Tudi k delegacijam na Dunaj so šli ti opozicionalni poslanci in so se namestili tam z motenjem delegacijskih sej maščevati nad brezobzirnim ministrskim predsednikom Lukacsem in grofom Tiszo. Vsa demonstracija na Du-

naju je bila pa prav skromna in so se poslanci vrnili že drugi dan v Budimpešto. V trenutku vlada v ogrski politiki precejšen mir, toda to je samo mir pred viharjem. Opozicija zahteva na vsak način glavo Lukacsevo in Tiszovo. — **A l i b o v o j s k a?** Kakor že zgoraj omenjeno, je nevarnost, da izbruhne na Balkanu vojska, res velika. Znano je, da je grof Berchtold predložil vsem velesilam načrt, po katerem naj bi Turčija preuredila svojo notranjo upravo. Načrtu so vse velesile pritrdile, toda zavistna nezaupnost, ki vlada med njimi, daje Turčiji priliko, da se ji ni treba ozirati na nasvete Avstro-Ogrske, ki hoče priporiti narodu, ki ječe pod turškim jarmom, boljše bodočnost. Ker pa Turčija noče nič slišati o reformah v Makedoniji in drugih evropskih delih svoje države, se polasča malih balkanskih držav vedno hujše bojno razpoloženje. V Bolgariji, v Srbiji, Črni gori in Grčiji se čujejo dan za dnevom glasovi, ki kličejo na vojsko s Turčijo. Te balkanske države menijo, da ni nikdar še tako ugodna prilika za osvoboditev rojakov, ki trpe pod polumescem, kot je sedaj, ko je Turčija oslABLJENA po vojski z Italijo. Vsled tega je razpoloženje za vojsko velikansko in vlade komaj mirijo bojaželjne ljudi. V zadnjih dneh se je že ponovno širila govorica, da je Bolgarija že najovedala Turčiji vojsko. To za sedaj še ni resnica, vendar pa kaže, kako velika je nevarnost, ki ogrožuje položaj. Sicer gotovo je: dokler velesile vplivajo na balkanske države pomirjevalno in jih drže nazaj, ni nevarnost tako velika, ker vsaka teh držav ve, da bi pomenjalo proti volji Avstrije ali Rusije začeti vojsko, veliko nevarnost za njo samo. Toda zgodi se lahko, da bodo razmere na Balkanu — klanje kristjanov ali kaj sličnega — prisilile kako velevlast, da poseže vmes. Kak požar nastane pa lahko potem, se da težko reči, toda nevarnost najusodepolnejših zapletljajev postane nad vse grožeča. — **K a j j e z i t a l i j a n s k o - t u r š k o v o j s k o?** Ker so se v zadnjem času vrši-

la med obema državama mirovna pogajanja, je vojna skoro da molčala. Samo pred nekaj časom se je poročalo o raznih bojih in bitkah, o katerih so se pa pošiljale v svet tako nasprotujoče se vesti, da si nihče ni mogel ustvariti natančne slike. Kakih posebnih dogodkov tudi v bližnjem času ne moremo pričakovati, ker se bodo mirovna pogajanja nadaljevala. Kdaj se bo pa sklenil mir, je še negotovo! — Evharistični kongres. Dunajski evharistični kongres se je izvršil tako slovesno in veličastno, kakor še nobeden dosedanjih. Čeprav je bilo zelo slabo vreme, vendar se je ves program natančno izvršil in je dosegla procesija nepričakovan sijaj. —

Slovenska Straža ima dne 13. oktobra v Mariboru svojo letošnjo glavno skupščino. Dolžnost vsakega zavednega mladeniča, vsake zavedne mladenke je, da se udeleži tega najvažnejšega zborovanja v obrambo obmejnih Slovencev. 13. oktobra vsi v Maribor! Opozarjamo tudi na srečke Slovenske Straže in jih priporočamo v nakup! — Vreme je ves zadnji čas skrajno slabo. Letina, ki je obetala še precej dobro, bo neugodna. S skrbjo zre kmet proti vedno oblačnemu nebu. Kaj bo, kaj bo? to vprašanje drhti na ustnih vseh. Pa slabo vreme ni le pri nas, ampak tudi drugod. Od povsod prihajajo tužna poročila.

Orli.

Orli — fantje od fare.

Ko stopi mladenič v orlovske vrste, se vživi v resno delo in se navzame pravega fantovskega ponosa, spozna razne liibe in razvade, ki so še vdomačene med mladeniči, kateri še niso ali pa so že člani orlovske organizacije. Pri telovadnih vajah, zlasti pa pri poučnih sestankih, se mu zbistri um, da vidi vse nerodnosti, za katere se poprej ni zmenil. Zavest dobi, da mora biti fant-Orel nekaj več, kakor pa drugi, ki niso Orli. Toda ta zavest ga ne dela prevzetnega, da bi preziral tovariše in si mislil Bog ve kaj je sedaj, ko zna na shodu kakšno reči in se lepo zasukati. Ta zavest mu je samo nekaj svetilnik, ki mu kaže, kakšen mora Orel biti. Zaveden fant, ki nekaj ve in se s pridnostjo skuša še več naučiti, se ne bo nikoli bahal in hvalil s tem, kar zna. On vidi pred seboj še vedno mnogo lepega, kar še ne zna, ter opazi še vedno nove napake in razvade pri sebi. Kdor veliko govori, kaj vse zna, bo malokdaj kaj pametnega napravil. Zaveden fant pa skuša s tihim, pridnim delom koristiti tovarišem in njegovo delo rodi sadove. To je pravi Orel, ali kakor smo rekli včasih: fant od fare.

Veliko razvad je še med mladeniči in o njih je „Naš Dom“ že neštokrat pisal. Opozoril bom samo na nekatere:

Pretepanje. Skoraj vsak dan se bere v časopisih, da so se tu ali tam fantje stekli. Tu so enega ubili, tam težko poškodovali. Res je, pretepanje je v veliki večini posledica pijančevanja. Toda niso tudi redki slučaji, ko se fantje popolnoma trezni tepejo. Zakaj se pa ljudje tepejo? Največkrat za prazen nič. Neka bolezen je med ljudmi v nekaterih krajih in zdi se jim, da mora tako biti. V Gradcu sem o tem govoril z nekim fantom iz ptujske okolice. Ta mi je čisto vsakdanje razlagal svoje tepežne dogodljaje. „Enkrat mi je bilo žal“, mi je dejal, „ko sem svojega najboljšega tovariša z nožem nalomil. Poskušala sva, kdo je močnejši. On je izdril kol iz ograje, jaz pa nož iz žepa. In ko sva bila krvava, je rekel tovariš: „Jože, kaj je bilo tega treba?“ Jaz pa njemu: „Ali nisva neumna?“ Dala sva si roke in šla v Ptuj k zdravniku. Vse je bilo dobro, samo jaz sem moral plačati zdravniku goldinar, da je izdril tovarišu iz glave konec mojega noža, ki se mu je zalomil. Takrat mi je bilo v

resnici žal.“ — Tako mi je pravil in jaz sem se čudil, ker sem spoznal, da se nekateri fantje kar za kratek čas pretepajo. Drugi pa to delajo, da bi se postavili! Ko bi se taki fantje malo zavedali, s čim se mladenič lahko postavi in da je ravno tepež dokaz njihove zaostalosti, bi gotovo ne delali s tem sramoto sebi in celemu narodu. Živim v tujini in srce me zaboli, kadar slišim od tujcev ali berem, da so slovenski fantje pretepači. Sedel sem pred par tedni tu v Monakovem na vrtu neke pivovarne. Na drugem koncu je nastal pretep. Zdelo se mi je, da slišim slovenske kletvine. Šel sem bližje in bilo mi je, kot da bi me z nožem sunil v srce, kajti oni, ki je povzročil pretep, je bil — Slovenec. Saj tudi tujei niso sami angelčki, ampak kar tako iz vsakdanje potrebe pa tega ne delajo kot pri nas v nekaterih krajih. Ali morajo res ravno slovenski fantje kazati svojo korajžo pri tepežih?

Orli! Naša naloga je, da povemo tovarišem prijateljsko, kako grde so tepežne navade. Pametnejši nas bodo ubogali. Ako so vsi drugi pametni, eden sam se nikoli ne bo tepel. Kadar slutiš v gostilni ali drugje, da preti pretep, stopi vmes in korajžno zapoj: „Stoji, stoji Ljubljanka...“, da se ne bo slišal prepír, drugi ti bodo pomagali in kmalu bo vse pozabljeno. Poznam fanta, ki je že parkrat tako ustavil prepír. Velikokrat se pripeti, da suroveži napadejo tudi Orle. Tisti Orli, ki se spuščajo v prepíre s takimi ljudmi, niso pravi Orli. Ali boš s tem kaj koristil naši stvari? Pusti ga, naj se izkriči, udaril te ne bo zlepa, ako boš ti tiho. V orlovski organizaciji ne sme biti prostora za pretepače! Na Kranjskem se je ravno potom Orlov že precej izboljšalo, kar se tiče pretepov. Pri nas na Štajerskem je to tem bolj potrebno, ker nemčurji podpirajo in gojijo surovost, da kažejo potem na nas, češ: takšni so!

Mehkužnost. Orel je fant, ki nekaj prenese. So ljudje, ki imajo najboljšo voljo in bi tudi kaj dosegli pri

svojem delu, a so zelo nežni. Če se mu vedno ne klanjaš, pa že toži, da se njegovo delo ne upošteva. Povsod ti prisluškuje, kaj se o njem govori, in če sliši, da se kdo kaj proti njemu izrazi, potem pa kar iz društva. Silno se tudi boji, da bi ga nasprotniki ne zasmehovali. Ima rešpekt pred njimi in vedno najde kaj, vsled česar se mu zdi naša stvar premalenkostna, naše delo prazno. Bratje Orli, imejmo pred očmi eno: Sami na-se moramo razumnati in va-se zaupati. Če spoznaš, da tega ali onega še ni v društvu, pa bi dobro bilo, ne toži okoli, češ: v onem društvu imajo to, pri nas pa ne, ampak korajžno na delo! Ne smeš čakati, da pride kdo od kod, ki bi to napravil, sam se loti! Če imaš res veselje, boš kmalu našel sredstvo v dosego svojega cilja. Takih je veliko, ki dajejo nasvete, kako bi bilo bolje, a bolj redki so, ki svoje misli v dejanja spremene. Ravno v tem tiči prihodnost orlovске organizacije, ker je v njej veliko mladeničev, ki imajo v sebi dosti ognja in volje ter ne mirujejo prej, dokler niso dosegli, kar so se lotili. Pravi Orel ne vpraša, kaj bo rekel ta, kaj oni, ne obupa pri prvem neuspehu, še mar mu niso težave in se tudi utrujen ne ozira ne na desno ne na levo. Edino zavest ima: Moram doseči! In res doseže. Ali je sploh kaj na svetu, kar bi mlad, zaveden, korajžen fant ne zmoget? Proč z mehkužnostjo in neslano občutljivostjo, ki je le razvada mestnih gosposdičen!

Gostoljubnost. Slovenci smo gostoljuben narod. To sem že večkrat čul in je resnica. Ne mislim pri tem toliko na ono domačo gostoljubnost med sosedi, ampak v življenju, nasproti tujcem. Tu pa ni vse tako svetlo. V naši vasi smo imeli čtroci navado, za vsakim potnim rokodelcem vpiti in metati kar si boði. Ob Savskem bregu smo se zbirali in zmerjali ljudi na oni strani Save. Seveda, otrok je otrok! Ali to ne opraviči žalostnega dejstva, da ni bilo nobenega odraslega, ki bi bil nas prijel za ušesa. To je bilo že tako v navadi. Jaz pa

sem se pozneje po svetu prepričal, da take navađe veliko škodujejo ugledu ne samo dotičnega kraja, ampak cele domovine. Tujci pridejo skozi vasi, iz raznih krajev so in zato grede, da opazujejo življenje. Ako je dobil v vasi kamen v hrbet, mu je vseeno, kdo ga je vrigel. Kadar pride domov, pove rad še več in pristavi, da kaj takega ni nikjer drugod doživel. Pridejo skozi vasi tudi potepuhi, toda velikokrat je ubogi „vandrovce“ tudi pošten človek in dolžnost naša je, da smo prijazni ž njim. Dokler je človek samo doma, ne ve, kako dobro de tujcu v tujini prijazna beseda. Par prijaznih besedi, ki nič ne stanejo, včasih več koristi kot dolgi članki o lepoti naše zemlje. Neki Nemec mi je te dni pravil, kako je poštoval skozi Kranjsko. V Postojni, je dejal, sem bil čisto „suh“, in mi ni kazalo drugega kot beračiti. Šel sem v hišo rokodelca, ki je imel zunaj nemški napis. Toda grdo me je ozmerjal. Nato sem šel k Slovincu in tam sem dobil 20 vin. Nikoli ne pozabim tega. — Mene je poslal mojster na dom nekega profesorja, da izvršim nekatera popravila. Sitno mi je bilo v lepih sobah; znal nisem jezika in bil sem zamazan od dela. Nerođen kakor sem, sem se pošteno vrezal z dletom. Sram me je bilo in mislil sem, da me bo profesor ozmerjal in spodil. Ali ne. Prišel je svojo lekarno in mi kot star doktor izpral in obvezal prst. Nazadnje pa mi je dal še lepo napitnino. Občutil sem v srcu hvaležnost kot malokdaj. Človek skoraj ne bi verjel, da se ravno v večjih mestih dobe ljudje, ki so nam lahko za vzgled gostoljubnosti in plemenitosti.

Naloga Orlov je, skrbeti, da se ohrani staro, dobro ime tudi naši domovini. Orli imejmo zlasti pod nadzorstvom mlade fante šolarje. Marsikje se sicer tudi v šoli uči deček lepega vedenja. Ali često to ne zadostuje. Včasih je deček, ko izstopi iz šole, že zrel za vse razvađe, ki jih vidi pri

drugih. Če boš prijazen ž njim, se bo kmalu vnel za tvoje misli, kajti nič ne miče mlade dečke tako, kakor čim prej posnemati odraščene fante. Če bo torej naše vedenje lepo, ne bo težava, vzgojiti zanesljivega naraščaja. Če se pa mlad deček vname za lepe cilje Orla, ne bodo mu mar pretepi in pijača, ampak z lepim vedenjem bo delal čast narodu. Fantje! Pri odraščenihi tovariših ne boste mnogo dosegli, ako so enkrat izprijeni, pri mladih fantih pa. Zato bodite vzorni v vsem svojem življenju!

S. E.

Šmarje na Vipavskem. Predragi «Naš Dom»! Sprejmi kratko poročilo o naši javni telovadbi, katero je priredil odsek «Orel» dne 25. avgusta v Šmarjah, in je ponesi med svoje številne bralce, da tudi oni zvedo kako se je izvršila. Ob pol eni uri popoldne so se začeli zbirati Orli v kroju in civilu iz raznih občin lepe Vipavske doline in Krasa. Ob pol dveh so prikorakali Orli do cerkve, kjer so se vršile pete litanije in blagoslov. Ob 4. uri popoldne se je začela javna telovadba. Proizvajale so se nove proste vaje, težke vaje na drogu in bradlji, skupine na drogu in bradlji in moreška. Vse vaje, če še tako težke, so bile izvršene točno in precizno, sploh, kakor mora biti. Posebno moreška je splošno dopadla vsem gledalcem. Ko so začele sablje zveneti, je bilo na telovadišču kakor bi bili v Tripolitani. Med telovadbo sta nastopila tudi dva govornika. Pri celi prireditvi je svirala domača orlovska godba, katera šteje 21 mladeničev. Vsa čast gospodu kapelniku za požrtvovalnost pri učenju godbe. Vsa čast pa tudi vrlim domačim mladeničem Orlom, kateri se niso vstrašili učenja. Vkljub vsemu poljskemu delu so se v tako kratkem času toliko izvežbali — osem mesecev je, od kar obstoji godba — da lahko nastopijo pri telovadbah in sploh pri vsaki prireditvi. Po končani prireditvi se je razvila prosta zabava z domačo godbo na čelu. Ljudstvo je bilo navdušeno in veselo in le en glas se je čul: Res lep dan je bil danes! Še celo naši hudi sovražniki liberalci so se pohvalno izrekli, da tako lepo vspele veselice še niso videli pri nas. Prisrčna hvala bratom Orlom, da ste nas v tako obilnem številu posetili. Prisrčna hvala pa tudi tistim, ki ste na katerikoli način pripomogli, da je naša prireditev tako dobro vspela. Vi pa predragi domači Orli le tako naprej po začrtani poti in vodilo naj Vam bo:

Dvigni se Orel na brzih perotih,
Kvišku kjer zvezde svitlobe žare;
Sove po temnih se skrivajo kotih,
K solnčni svitlobi naj Orli hite.

Slomšekova proslava.

Nedeljo za nedeljo se vrše slovesnosti v proslavo Slomškovih 50letnice. Kmalu že ne bo več župnije na Spodnjem Štajerskem, kjer bi se lešos ne bilo zbralo naše dobro ljudstvo k proslavi nepozabnega vladike. In kar človeka najbolj veseli: v prvih vrstah Slomškovih častilcev je povsod naša mladina. Naša mladina se je navzela Slomškovega duha in hoče po njegovih naukih živeti. Vsemogočni! Razlij nad njo svoj blagoslov in vtrdi jo v njenih sklepkih. Vremena se bodo potem zjasnila naši domovini.

V četrtek, dne 26. t. m. so se po ukazu prevzvišenega knezoškofa vršile po vseh dekanijah lavantinske škofije v spomin 50letnice pomenljive cerkvene slavnosti. V vsaki dekaniji cerkvi so se zbrali duhovniki dotične dekanije, so se pele vigilije, je bil slovesen regiem in so se ob tumbi opravile molitve za rajnega — nepozabnega. Skoro povsod je bila tudi primerna pridiga. Zlasti lepa je bila slavnost na Ponkvi, v rojstnem kraju Slomškovem, in v Mariboru, kjer je bil navzoč tudi prevzvišeni nadpastir, kljub težki bolezni, ki ga muči. Po cerkvenih opravilih so bila potem v župniščih še predavanja in razgovori o A. M. Slomšku.

Tudi iz drugih slovenskih dežel prihajajo poročila o lepih prireditvah v spomin našega velikega rojaka. Povsod se slovenski narod v ljubezni in spoštovanju klanja manom nesmrtnega našega Slomškega.

V naslednjem prinašamo nekaj poročil:

Slovenska Bistrica. Nad vse lepo slovesnost je priredila mladina slovenjebistriškega okraja, da počasti neumrljivega vladiko Ant. M. Slomškega. Dvorišče hotela Avstrija je bilo pretvorjeno v velik lep vrt; mnogoštevilni venci so pričali o narodni probujenosti bistriških mladenk. Vpored slavnosti je bil sicer dolg, a vendar nad vse ugodno rešen. Tisočero množico je pozdravil predsednik podružnice Sl. Straže, naš zavezni mladenič Fr. Obersne. Kazal je prav živo, da je namen Slovenske Straže pravzaprav ravno isti, kakor je učil rajni vladika, namreč bojevati se proti sovražnikom naroda in braniti vero in materni jezik

z vsemi močmi. Kot slavnostni govornik je nastopil naš občepriljubljeni rojak dr. Anton Jer. všek. Naobrnil je govor prav mojstrsko na domače razmere in povdarjal sledeče resnice: Slovenec, izobrazuj se, likaj se, da se boš mogel braniti proti sovražnemu navalu! Slovenec, bodi značajan, potem boš tudi gospodar na lastni zemlji in ti ne bo treba hlapčevati tujcem! Slovenec, ljubi svoj jezik in spoštuj ga! Zalostno dejstvo je, da Slovenci v družbi, na ulici in doma med seboj kaj radi nemško govorijo, ali pa na grd način mešajo slovenske in nemške stavke. Zalostno je, da po trgih in mestih slovenski stariši govorijo s svojimi otroci nemški ali jih pošiljajo v nemške šole ter si tako vzgajajo janičarje. To je proti volji Slomškovi, ki je že pred 50 leti odločno zahteval, da se slovenska beseda glasi v slovenski družbi, na ulici, doma, kakor povsod, kajti če sami ne bomo spoštovali besede materine je tujci tudi ne bodo. Navdušeni so vsi poslušalci odobraval govornikove besede; dal Bog, da bi se tudi po njih ravnali. Nato so venčeslski mladeniči in mladenke nad vse pričakovanje izborno deklamovali 7 slavospevov v čast Slomšku. Privikrat smo videli venčeslsko mladino javno nastopiti a upamo, da ne zadnjikrat. Vrlj Makolčani in Poljčanci pa so prišli s svojimi pevci, ki so pod umetnim vodstvom gospodov organistov razveseljevali in očarovali poslušalce z lepo slovensko pesmijo. Nato je pokazalo bistriško izobraževalno društvo svoj napredek in svojo navdušenost. Predstavljali so igro «Naša kri». Igrokaz je najnovejši umotvor pisatelja Finžgarja. Resnici na ljubo pa moramo priznati, da se dejanja in prizori igre tako hitro vrstijo drug za drugim in je glavni zavozljaj igre tako nezadostno povdarjen, da je igra priprostemu gledalcu skoro nerazumljiva. Vendar so bistriški mladeniči in mladenke svoje vloge tako izvrstno rešili, da so želi vse priznanje tudi od inteligentnih krogov. Posebno smo občudovali ml. Unterlechnerja (Renardo), g. Smehovo (Jerico), Franc Obersneja (Borštinka), šaljivca V. Novaka (Grgo), Štefana, Starko, Matija, Gašperja, Kosa, Turbota in pa mladenko Tramšekovo (Borštinka). Po predstavi se je vršila še prosta zabava, vendar ne v pozno noč, ampak prav po Slomškovem duhu. Čisti dobiček 75 kron smo poslali Slov. Straži. Kar je bilo pri slavnosti najlepše, pa je, da so se vse župnije celega okraja tako lepo udeležile te slavnosti. In to je prav. Če bo vsa mladina tako skupno in vrlo se borila za narodne svetinje, tedaj imamo upanje, da kmalu zatremo gnilo štajercijanstvo, ki se je žalibog že tako globoko vgnezdilo v slovenjebistriškem okraju.

Sv. Jurij ob juž. žel. Slomšekova slavnost dne 1. septembra 1912. To nedeljo je bilo pozno sv. opravilo in pridiga s posebnim ozrom na škofa Slomškega pri sv. Rozaliji, kakor tudi litanije popoldne. Ob 3. uri popoldne pa se je vršila izvincerkvena slavnost pri gosp. Simoniču na Proseniškem. Dijaki so že na pred-

večer slavnosti s tamburanjem opozorili okoličane, da ima drugi dan biti nekaj posebnega. Raz zvonika Sv. Rozalije, kakor na slavnostnem prostoru so plapolale narodne zastave. Pri vходу je stal slavalok z napisi: «Tu je Slomšekova nedeljska šola, v njegovem imenu danes dobra volja» in «Slomšek Slovenec nikdar ne pozabi, njegove zlate nauke v svoj prid rabi!» Nad odrom je visela lepo okižana Slomšekova podoba. Spored se je začel s tamburanjem, nakar je predsednik podružnice Sl. Straže otvoril občni zbor, na katerem sta podala tajnik in blagajnik svoja poročila. Sledil je govor: Slomšek ljubitelj in ljubljene Slovencev, katerega je lepo in gladko prednašala Marija Klinc, predsednica Dekliške zveze. Za njo je povzela besedo Neža Kozar, blagajničarka Dekliške zveze ter je na podlagi Slomškovega delovanja razmotrivala o predmetu: Vera in narodnost. Slomšekovo «Vijolico» je prednašala Justina Rančigaj, učenka čč. šolskih sester v Mariboru, nakar je zopet ženski zbor šentjurski zapel Slomškovo «Predica». Sledil je daljši govor Janeza Goloba, predsednika Mlad. zveze: Slomšek oče narodne šole; opozoril je posebno na nedeljske šole Slomškove. Kot drugi del sporeda je prišla na vrsto Dr. Krekova igra: Pravica se je skazala, katero so dijaki v zadovoljnost vseh prav dobro uprizorjali. Med njimi sta tudi sodelovala abiturienta Gologranc Martin iz Ponikve in Jagodič Alojz iz Slivnice. Po igri je zapel ženski zbor: «V mraku». Baumgartner Franc je pa deklamoval Slomškovo: Solze na razvalinah zajčjega samostana. Na to se je vršila volitev odbora p. S. S. Izvoljeni so bili vsi prejšnji, a privzelo se je še troje novih odbornikov. Dečka Rančigaj sta prednašala Slomškevo «Vino in voda». Jagodič Alojz je prednašal Frakeljnovega Boštjana iz Zlate dobe. Med sporedom so se pri vstopnini prodajali šopki, trobojnice, Slomškove razglednice, narodni koleki in listki za srečolov. Pobirala se je tudi udnina. Čisti doblček je 87-87 K.

Sv. Miklavž pri Rimskih toplicah. Kdor mož zaslužnih ne časti, njih naslednik biti vreden ni! Povsod po naši mili domovini se slavi letos Slomškov spomin. Tudi mi Šmiklavčani smo imeli dne 22. septembra lepo Slomškovo prireditev v korist Slovenski Sraži. G. župnik so nam z jedrnatimi besedami orisali velikega škofa kot vzor domoljuba in neustrašenega bojvnika za slovenske pravice. Dekleta so prvič javno nastopila in uprizorila krasno igro «Dve materi». Igrale so, ako vpoštevamo naše razmere naravnost izbornu. Srčna hvala gđc. Zakošekovi za nemajhni trud in požrtvovalnost. Ta dan ostane vsem udeležencem v trajnem spominu.

Slava tebi, sin veliki
našega rodu,
slava Slomšku vladiki,
pevcu rajskemu!

Zreče. Naša Dekliška zveza je imela 8. sept. svoj mesečni sestanek, katerega je posvetila spominu 50letnice smrti A. M. Slomška. Bili so zato povabljeni tudi drugi domačini,

izmed katerih se je razen mož in žen udeležilo prireditve tudi precejšnje število mladeničev. Gospod kaplan so nam orisali na kratko življenje nekdanjega blagega vladike naše lavantinske škofije in nam na primernih dogodkih iz njegovega življenja pokazali njegovo plemenito srce in njegovo skrb in ljubezen do svojega ljudstva. Zlasti so nam živo predložili z njegovimi lastnimi besedami njegovo gorečnost in neumorno delovanje za povzdigo slovenskega naroda in materinega jezika. «Bodite ponosni na to, da ste Slovenci in ljubite svoj materni jezik!» Navduševali so nas, naj bomo po vzgledu Slomškovemu tudi mi goreči, vneti in požrtvovalni za domovino svojo in za mili narod slovenski. Za Slovensko Stražo je nato nabrala Julika Golčar 8 kron. Po končanem govoru so nastopile mladenke z deklamacijami: Kotnik Ludmila, «Spomni se, o Mati!» Golčar Matilda, «Eno devo le bom ljubila — Slovenijo». Kračun Anica, «Vijolice» (A. M. Slomšek). Halter Filomena je nastopila dvakrat; prvokrat z deklamacijo «Slovenka sem» in pozneje «Poklonitev šolske mladine Slomšku». Orož Antonija, «Slomšku-pesniku». Klančnik Katarina, «Slomšku». Orož Ivana, «Slovenka». Kotnik Marija, «Dekliška daritev v spomin Slomšku». Leskovar Jožefa, «Na Slomškovem grobu». Klančnik Frančiška, «Slomšku k 50letnici njegove smrti». Dal Bog, da bi obrodile vspešne in navduševalne besede, katere smo slišali na tem sestanku, med nami obilo sadu.

To želi Micika.

Ljutomer. Nad vse pričakovanje dobro je bil obiskan naš prvi veliki dekliški shod v Ljutomeru in Slomškova slavnost, katero je priredila naša Dekliška zveza. Vkljub slabemu vremenu, so prihlete mladenke od Sv. Križa na Murskem polju, Sv. Jurija ob Ščavnici, Zg. Radgone, Svetinj, Ptuja in celo od oddaljenega Sv. Lovrenca na Drav. polj. Slovesnost se je pričela s pridigo, katero je imel vlč. gosp. dr. Hohnjec iz Maribora. Prekrasni nauki, ki smo jih slišali v pridigi, ostanejo gotovo vsem v najboljšem spominu. Slovesno sv. mašo je opravil vlč. g. A. Lovrec. Med sv. mašo so imele mladenke Dekliške zveze skupno sveto obhajilo. Potem se je začelo dekliško zborovanje v lepo okrašeni dvorani gospe Kukovec. Shod otvori in iskreno pozdravi došle mladenke naša vrla predsednica Micika Krajnc, ter odda besedo vrluemu govorniku g. dr. Hohnjcu. Z največjo pazljivostjo so sledile zborovalke navduševalnim besedam našega priljubljenega mladinskega organizatorja, ki nas je vspodbujal k narodni zavednosti, svaril pred slabimi časniki in priporočal mladinkam red in snago. Nadalje razlaga Slomškove nauke, ki naj postanejo vodilna načela naše mladine in povdaja, naj bo vedno naše geslo: «Vera sveta in domovina draga». Potem konča s pomenljivimi besedami: «Slomškova zastava naj zavira po Murskem polju!» Predsednica se zahvali slavnostnemu govorniku za krasne besede in obljubi v imenu vseh se po njih ravhati. Nato nastopi voditelj naše Dekl. zveze vlč. g. M. Kos. kateri priporoča mladinkam edinost

in medsebojno složno delovanje, da kažemo vselej in povsod krščansko prepričanje in damo s pobožnim življenjem dober vzgled. Potem nastopijo odposlanke sosednih župnij, katere so v svojih različnih govorih proslavljale Slomšekove zasluge in vspodbujale mladenke k izobraževalnemu delu. Nastopile so: Tončka Petovar in Trezika Krajnc iz Gor. Radgone, Lojzka Kovačič in Micika Petovar iz Ptuja, Micika Peršuh od Sv. Lovrenca na Drav. polj., Lojzika Horvat, Trezika Štefanec in Micika Horvat od Sv. Jurija na Ščavnici, Francka Vraz in Micika Kosi od Svetinj, Francka Črnel, Fr. Vaupotič in Tončka Rajtar od Sv. Križa na Murskem polju. Predsednica prebere poslane častitke od gđč. Pepice Senica in od gđč. Erne Razlog, prekine zborovanje in uljudno povabi vse mladenke k nadaljevanju po večernicah. Število občinstva se je po večernicah zdatno pomnožilo tako, da je bila prostorna dvorana nadlačeno polna. Predsednica najprvo otvori nadalnje zborovanje in potem nastopijo govornice ljutomerske Dekliške zveze. Micika Kardinar govori o značajnosti mladenke. Nato zapoje domači odsek Dekliške zveze «Slovenskim mladenkam». Julika Novak deklamira pozdrav. Lojzika Šošterič govori o velikih zaslugah, katere si je pridobil za slovenski narod nepozabljeni škof A. M. Slomšek. Pevke zapoje: «O ti moj dom». Viktorija Ribič navdušeno zakliče: Več veselja, več radosti in opisuje mladenkam pot do prave sreče, razkriva največjega sovražnika mladine, nesrečni alkohol, priporoča dobro berilo in vžiga mladenkam ljubezen do slovenskega naroda. Potem sledi pesem «Vesela pevka». Katica Akerman deklamira prelog k Devici Orleanski. Micika Karba nam v obširnem govoru opisuje rojstvo in življenje, delovanje in zasluge Device Orleanske Ivane D'ark in navdušuje mladenke posnemati njene čednosti. Pevke zapoje «Krasem pogled je na ta božji svet». Predsednica zaključi shod in se še enkrat zahvali čč. gg. govornikom in govornicam za prelepe nauke. Pevke zapoje «Žalost», potem se predstavlja igra «Svojeglavna Minka», katera se je vršila v veliko zadovoljnost občinstva. Burno ploskanje, katero je sledilo govornikom in govornicam, posebno še petju in igri, je najlepši dokaz, da je bilo občinstvo vsestransko zadovoljno. Na željo občinstva še se zapoje pesmi: «Na tujih tleh, Slovenka sem in Dekle in lilija». Iskreno zahvalo izreka tem potom pevski odsek Dekliške zveze požrtvovalnemu g. pevovodju Fr. Zaherlu, kateri

se je toliko trudil z pevskimi vajami in ž njemu ročno spretnostjo vodil pevske točke pri naši slavnosti. Istotako se zahvaljujemo gđč. Minki Zaherl, katera je spremljala petje z harmonijem in gđč. Slavki Zaherl in gđč. Tilčki Siter, ki ste s svojimi milimi glasovi zelo povzdignile naše petje. Polne svetega navdušenja so hitele mladenke na svoje domove. Sijajno vspeli shod nam ostane v neizbrisnem spominu.

Sv. Rupert v Slov. gor. Slomšekova slavnost se je pri nas prav dobro obnesla. Nastopili so fantje in dekleta kot govorniki ozir. govornice. Kaj ko bi si pri nas ustanovili Mladeniško in Dekliško zvezo. Kako veselo je, pravijo nekateri fantje in dekleta, ki hodijo drugam na mesečne shode. Zakaj pa bi si pri nas tega veselja ne napravili. Samo začeti je treba; fantje in dekleta le pogum! Dekleta so še bolj pogumna kakor pa fantje. Zato pa le korajžno naprej! Na zdar!

Grajski.

Sevnica ob Savi. V nedeljo, 8. septembra je imela naša Dekliška zveza svoje zborovanje. Obenem nekako slavnost v proslavo A. M. Slomškega. Govorili so domači g. župnik in nam razložili pomen evharističnega kongresa na Dunaju, katerega so se tudi sami udeležili. Potem nam gospod kaplan podajo prelepe nauke o Slomšku in opišejo njegovo delovanje in življenje. Ob enem so nas na novo navduševali za delo in vstrajnost na bojnem polju. Podpredsednica M. Kolander navdušnje svoje sestre za prelepe dekliške čednosti. Sestra P. Kolander svari pred slabimi časniki in priporoča edinost in mir. Ivanka Zupan prisrčno deklamira «A. M. Slomšku» (Ljubomira N. D.) Ker je govorila razločno, sočutno in neprisiljeno, nas je s svojo deklamacijo zelo iznenadila. Naši sestri Ljubomiri moramo pač izreči priznanje radi izvrstne kompozicije. Po dokončanih govorih zapoje pevski zbor Slomškovo «Dom veselja» in potem še «Predica». Tajnica izbere izmed deklet spretno diletantinja, ki bodo predstavljale v kratkem prelepo igro «Dve materi» v Salezijanskem zavodu na Radni (Kranjsko). Ob velikem navdušenju zaključi zborovanje prelepo petje pevskega zbora. Ne spimo, me mlade Posavčanke; gremo naprej po poti ki nam je že precej uglasjena. Kako bo v drugič, vam pa že radi poročamo. — Korajže dovolj — če tudi smo za Savo — pa se skušajmo! Pozdrave vrli mladini! Le naprej!

Poroča Pepca S.

Društveni glasnik.

Sv. Magdalena v Mariboru. Eno društveno leto je za nami! Lansko leto na velike maše dan se je ustanovila Dekliška zveza. To obletnico smo obhajali tako, da smo članice Dekliške zveze na Veliko gospojnico skupno pristopile k mizi Gospodovi. — Zadnje nedelje meseca avgusta pa se je vršil mesečni poučni sestanek in obenem tudi občni zbor De-

kliške zveze. Takrat je prišel zopet med nas preč. g. stolni korvikar Ivan Bogovič. V svojem govoru nas je navduševal za Dekliško zvezo, naj se je z ljubeznijo oklepamo; razložil nam je, kako se društvu ohranijo stari udje in pridobijo novi in kako naj dekleta gojijo medsebojno prijateljstvo. Izmed deklet so govorile Rek Antonija, Cvirn Liza, in Toličič Ma-

rija. — Na občnem zboru smo slišali poročilo da je bilo 12 mesečnih sestankov. Govoriti so prišli na poučne shode: enkrat g. profesor dr. Kovačič, dvakrat g. prof. dr. Hohnjec, dvakrat g. stolni korvikar Ivan Bogovič ter enkrat gg. poslanca dr. Korošec in Gostinčar na velikem ženskem shodu, ki ga je Magdalenska zveza priredila v dvorani Katol. delavskega društva. Dekleta so si pridno izposojevala med letom knjige iz društvene knjižnice in so čitale z veseljem razne dobre časopise, posebno »Naš Dom«. Dohodkov je imela zveza pretečeno leto 128 57 K, izdatkov pa 113 8 K.

Središče. Štirimesečno poročilo Dekliške zveze. — Shod dne 12. maja. 1. Pozdrav predsednice. 2. Pesem »Majeva«. 3. Modrinjak Al. deklamuje »O čuvaj cvet mladostnih let« (Naš Dom). 4. Dogša Ant.: o abstinenci. 5. Horvat Mat. deklamacija: Slovenski svet — Marijin dom (Bogoljub). 6. Dvogovor Jera (Štamberger Jož.) je pridobila k Dekl. zvezi Lenko (Serec Al.), ki je imela prej mnogo slabih misli o njej. 7. Luci Iv. deklamacija »Mladenkam«. 8. Pogovor o gledališki igri »Junaška deklica«, ki se je vršila na binkoštni pondeljek. Shod se je zaključil s pesmijo »Ko dan se zaznava...«

Na binkoštni pondeljek je priredila Dekl. zveza že prej omenjeno predstavo, o kateri smo že poročali. Ista se je 2. junija ponovila.

Shod dne 9. junija. 1. predsednica otvori zborovanje, ter govori o gospodinjanskem tečaju na Teharjih. Opiše nam vsopred v šoli ter popiše izlete, ki so jih napravile gojenke in dekleta, ki so se udeležila tečaja. Opiše nam tudi rejo perotnine na Teharjih. 2. Serec Al. govori: bodimo značajne in odločne. Proč s strahom pred ljudmi! 3. Podgorelec Ter. čita iz knjige »Dobra gospodinja«: bodimo verne, rade molimo, čitajmo dobre knjige in časnike. 5. Dekleta zapoje pesem: Ptčica. 5. Žbrat Franc.: o ženskem delu. 6. predsednica: o knjižnici. Dekleta si naj pridno izposojujejo knjige iz naše knjižnice. 7. Zadavec Ana: o miru. Kjer je mir, tam je Bog, kjer pa je Bog, tam ni nadlog. 8. Č. g. kaplan: o petju. Ta dan smo si ustanovili pevski zbor. Naročili smo si harmonij, kjer se učita 2 člana igranja, eden Orel in članica Dekl. zveze. Sklenile smo tudi, da noben član od naših društev ne sme sodelovati pri nasprotnem narodnem petju. Če kdo ne uboga, se takoj izključi. Ta pogoj smo vse sprejele in shod se zaključil.

Shod 30. junija. 1. Predsednica otvori shod, pozdravi navzoče, prečita imena zvezark, ter izključi one, ki sodelujejo pri nasprotnem pevskem zboru. 2. Zapoje se pesem: Sem deklica mlada, vesela. 3. Predsednica: o šoli, kake koristi in važnosti je. 4. Luci Iv.: o sv. veri. 5. Zapoje se pesem: Veseli pevec. 7. Predsednica: o lepem vedenju na cesti, pri jedi, sploh — povsod se dostojno obnašajmo. Govori tudi o cveticah-lončnicah. 8. Č. g. kaplan razloži tuje besede iz nabiralnika in shod se zaključil.

Shod 28. julija. 1. Predsednica otvori shod, ter podeli besedo č. g. duh. vod. ki govori na kratko o liberalizmu, obširneje pa o gledaliških

predstavah, — o njih začetku in pomenu. 2. Predsednica: o sv. veri in naših nasprotnikih. 3. Podgorelec Ter. vabi k naročbi »Domoljuba«, ter prečita voščilo »Bogoljuba« »Domoljuba« ob 25 letnice njegovega obstanka. 4. Rakuša M. deklamuje: Pesem Zatorej... 5. Ploh Ana poroča o delovanju društva »Kres« v Gradcu. 6. Pesem: Tiha luna. 7. Gospod duh. vod. priporoča: pridno pisati v nabiralnik. — Shod se zaključi s pesmijo: Ko ptčica...

Ker imajo fantje društvo Orel, zato preneha Mladeniška zveza in se odslej fantje udeležujejo shodov Dekl. zveze. Danes jih je bilo že precejšnje število na našem shodu.

Shod 18. avgusta. 1. Predsednica pozdravi navzoče, posebno pa Orle, ki so se v prav obilnem številu udeležili shoda. 2. Špešič — Orel prednaša prav lepo: Naš čolnič otmimo. (Gregorčič). 3. Orel Prapotnik nastopi z obširnimi govorom, ter spodbuja mladeniče k odločnemu nastopu. Dekletom priporoča, naj vlada med nami disciplina kot pri Orlu. 4. Vraz Francka članica Dekl. zveze pri Svetinjah govori o ljubezni do domovine, naroda, slovenskega jezika in slov. pesmij. 5. Zapoje se pesem: In ti si edini... 6. Luci Iv. deklamira: Slomšek Anton, zvezda svetla... 7. Klobučar Joz. priporoča odkritosrčno prijaznost, ter svari dekleta pred pisanjem anonimnih pisem, v katerih se navadno bližnjega obrekuje.

Dne 1. avgusta je priredila Dekl. zveza skupno z Orli Slomšek-Sinkovo slavnost, kjer je proslavila dva moža, v prvi vrsti buditelja Slovencev — škofa Slomškega, — v drugi pa prijatelja in dobrotnika mladine — preč. g. profesorja in župnika v p. Matija Sinko — ta, ki je obhajal 20. septembra šestdesetletnico svojega mašništva.

Slavnosten govor je imel č. g. dr. Kovačič, ki je opisal delovanje in življenje Slomšekovo in njegove zasluge za slov. narod. V svojem govoru se je obrnil tudi na drugega slavljenca, ter mu častil k njegovi slavnosti, — biserni maši. Uprizorila se je igra v proslavo Sinkovo: Tri rožice, kjer je članica Dekl. zveze poklonila g. jubilaru tri želje: zdravje, dolgo življenje in zadovoljnost, v imenu središče moške in ženske mladine. Izročile so se č. g. bisernemu mašniku tri krasne diplome, kjer ga — Mar. dr., Dekl. zveza in Orel imenujejo častnim članom. — V Slomšekovo proslavo se je prestavljala igra: Veseli god; nazadnje pa se je uprizorila štiridejanska igra: Turški križ.

Vkljub slabemu vremenu se je udeležilo slavnosti mnogo ljudstva, ki je pokazalo, da sta mu pri srcu moža — katerima je bila slavnost namenjena — da pa mu je tudi pri srcu naša mladina, ki je pokazala s svojo prireditvijo kaj premorejo naša kršč. društva.

Tajništvo.

Trbovlje. Kako v Trbovljah »maršira« Dekliška zveza, hočem na kratko poročati. V celem letu je bilo osem poučnih sestankov, ki so imeli prilično tale potek: 1. Godec Ter. deklamuje »Slava slovenski domovini«. Č. g. predsednik Jcs. Pečnak nam marsikaj razlaga

iz zgodovine naše domovine, ter razna politična vprašanja. Poučuje tudi iz knjige o lepem vedenju. 2. Godec Ter. govori o vprašanju, kako se nam je obnašati proti nasprotnikom, ter komu in v kako šolo naj pošljamo mladino. Gospod predsednik pripoveduje kako so se začele šole, in kdo je najprvo poučeval, namreč duhovnik, ki ga pa zdaj za zahvalo liberalci in drugi črtijo. 3. Marija Zakonjšek nam prav lepo govori o vprašanju, kdo je zadovoljen. Ang. Radanovič deklamuje »lepota čistosti«, Ter. Godec pa Gregorčičevo pesem »Dražba«. Gospod predsednik govori o dobrem in slabem časopisju; posebno priporoča Bogoljuba in za mladino Naš Dom. Dekleta zapojejo »Slovensko dekle«. 4. Ana Kuder iz Zagorja govori: »Marija varhinja nedolžnosti«, povzeto iz knjige: »Slovensko deklet«, spisala Pepca Senica. Ang. Peterca dekl.: »Praznik posvečuj«, Mar. Okorn govori o prijateljstvu. Gospod predsednik razlaga politične, kakor poučne stvari. 5. Mar. Bullinger in Ter. Godec prav lepo uprizorite dvogovor: »Najlepši kinč« iz Bogoljuba. Vse bina tega je, kako si pridobi pridno dekle tovarišico za Mar. družbo. Ana Kuder govori o plesu in njegovih posledicah; škoduje duši in telesu. Mar. Zakonjšek govori: Bodimo trdni v veri in branimo jo tudi očitno, če je treba. Gospod predsednik nam jako dolgo in prav lepo govori o političnih in poučnih stvareh. 6. Iv. Špitaler dekl.: »Če tebe obiščen« iz Bogoljuba, Angela Kurnik govori: Kako je koristno, če zna dekle samo šivati, zlasti v tej draginji, zato obljubi tudi brezplačno pomoč. Nadalje govori o treznosti in pribije žalostno resnico kako veliko šnopsa se proda samo v Trbovljah: v eni sami prodajalni namreč 45 l. samega špirita, kaj še potem druge vrste in vina? Ta dan smo ustanovili »sveto vojsko«; pristopilo je na prvo besedo k prvi stopinji troje deklet, in v drugo stopinjo 16. 7. Gdč. Iva Jager, učiteljica iz Zagorja nam v zares lepem govoru predočuje nevarnost slabih služb. Omeni tudi, da v gostilnah ne vspevajo lilije. Ter. Godec govori o treznosti, povzeto iz Našega Doma. Mar. Bullinger govori: kako je treba vzgojevati otroke. Al. Siter dekl. »Naročilo« iz Bogoljuba. Mar. Cestnik govori o snagi. Očrta kak vtis naredi na nas nesnažna, že dolgo ne prezračena soba in vpraša, kakšna dekleta so pri taki hiši doma. Marija Zakonjšek govori: Ljudem, ki jim ni pomagati; govor je bil vsem navzočim prav ljub. Gospod predsednik vsakemu govoru nekaj doda, ter se končno govornicam zahvali. 8. Ana Kuder nastopi z dekl. »Bog hoče«, ki je vzeta iz knjige »Sveta vojska«; pravi kako strašne so žrtve alkohola. Boj njemu! Siter Alojz. dekl. prav lepo o abstinenci iz »Glasnika najsv. Srca«. Kurnig Ang. še vedno razpravlja točke iz gosposkinega tečaja, namreč točke o kuhinji: kako mora biti snažno v kuhinji, kakšna naj bo kuharica in kako naj kuha. Iv. Špitaler dekl.: »O sreči Marijinoga otroka«, iz Bogoljuba. Nato sledi volitev novega odbora. Odbor ostane isti,

samo da se »sarže« spremenijo. Izvoljeni so: predsednica Ter. Godec, podpredsednica Mar. Kmet, namestnica Kristina Kacič, tajnica Ang. Kurnik. Pretečeno leto smo uprizorile dve igri: »Vestalka« in »Mater svetega veseljca«. Obe ste se izredno krasno obnesli, tako da še nasprotniki, ki so bili navzoči niso mogli najti napak. »Sveta vojska« šteje sedaj 11 udov prve stopinje in 45 udov druge stopinje. Živela sveta vojska!

Dunaj. Stejem si v prijetno dolžnost v N. D. ovekoveti v par vrsticah spomin na letošnji evh. shod, katerega so se tudi Slovenci vdeležili v častnem številu, ter presegali celo Čehi in Ogrje. Ne bom poročala o cerkvenih govorih in slavnostih, ker isti bodo izšli v zato posebej tiskanih knjižicah. Prezreti pa ne smem globoke vernosti, gorečnosti in vstrajnosti ljudstva, ki se je vkljub slabemu vremenu in premnogim neprilikam udeleževalo vsakdanjih pobožnosti in v nedeljo procesije z Najsvetejšim. Gotovo bo vsakemu udeležencu ostala globoko v spominu ta armada, ki je prišla iz raznih delov sveta, iz raznih dežel, da počasti Najsvetejše, ter se pokaže tudi pred svetom kot dobre kristjane. Ob priliki evh. shoda je imela tudi »Straža« na Dunaju čast, pozdraviti vdeležence, med njimi nekaj zelo odličnih mož in slavnih govornikov kakor: g. prof. dr. Medveda iz Maribora, ki je v navdušenem govoru pokazal, da Slovenci nismo tako brezpomemben narod, kot si včasih domišljujemo in kot nas včasih kdo naziva, da smo tako rekoč »ničler«. Ampak, pravi govornik, če se pred ničlo postavi enojka je to precejšnja vrednost; čim več je torej takih ničel tim več veljamo. Govorili so še: vrli domoljub g. Jak Pukl, ki je za ta večer vodil predsedništvo, g. dr. Počučnik, načelnik »Orlov«, mladinski organizator g. župnik Gomilšek, pesnik g. Ksaver Meško, urednik Koroškega »Mira« g. Smodej, urednik »Novega časa« g. Švara, ter državni poslanec in deželni glavar kranjski g. dr. J. Šušteršič, ki je navzoče pozdravil z najlepšim krščanskim pozdravom: Hvaljen bodi J. K., ter se zelo pohvalno izrazil o vdeležbi Slovencev pri evh. shodu. Pozdravili smo tudi še urednika »Bogoljuba« g. J. Kalan, pesnika dr. Al. Merharja (Silvin Sardenko) Dr. Hohnjeca, Dr. Verstovška, drž. poslanca ptujskega g. M. Brenčica g. kan. K. Kokolja in druge. V imenu akad. dr. »Danice« je rojake pozdravil g. stud. med. Justin, ter v svojem govoru tudi opozoril, naj se Slovenci tistokrat, ko se bo začelo nabirati za »Dijaški dom«, tudi pokažejo, da jim leži kaj na tem, da dobi Slovenija »katoliško izobraženstvo«, ter skušajo s tem, da prispevajo z darovi za »Dij. dom« nekoliko olajšati stanje tistih, ki se pripravljajo tukaj za poznejše javno življenje. — Nas dunajske Slovence so naši rojaki, govorniki navdušili in hočemo tudi naprej hoditi roko v roki z našimi rojaki v domovini, ki vojskujejo častni boj za blagor domovine. Dal jim Bog vseposod zmage!